

БРИСЕЛ – НАТО савез суочава се са „мутном, ако не и туробном” будућношћу уколико европски савезници не повећају своје војне трошкове и не постану „озбиљни и способни” партнери, рекао је данас у Бриселу амерички секретар за одбрану Роберт Гејтс.

Шеф Пентагона довео је у питање опстанак НАТО рекавши да су чланови Алијансе циције и немају политичку вољу, због чега би САД могле да одлуче да прекину своју подршку Савезу, пренеле су агенције. „Будући амерички политички лидери, они који нису формирану у време Хладног рата, као што сам био ја, можда неће мислити да је америчко инвестирање у НАТО вредно новца”, рекао је он на крају једанаесто-дневне посете Европи.

Гејтс није крио своју фрустрацију НАТО бирократијом и огромним рестрикцијама које су европске владе увеле у свом учешћу у рату у Авганистану и позвао их да обезбеде више снага за ратна дејства.

Амерички министар одбране је оценио да НАТО не испуњава своје обавезе и превише посла препушта САД, као и да обе садашње војне операције Алијансе - и у Авганистану, и у Либији - указују на слабости и неуспехе Савеза.

„Реалност је да у америчком Конгресу и међу америчким политичарима има све мање стрпљења и жеље за повећањем фондова у корист држава које су, по свему судећи, неспремне да издвоје неопходне ресурсе или спроведу неопходне промене како би били озбиљни и способни партнери у сопственој одбрани”, навео је он. Неименујући ниједну земљу посебно, Гејтс је европске партнере оптужио да су „спремни да све већу цену безбедности препусте да плаћају амерички порески обвезници смањујући сопствене буџете”.

Према његовим речима, рат у Авганистану, који се води под окриљем НАТО, је првокласни пример америчке фрустрације немогућношћу Европљана да обезбеде неопходне ресурсе”.

„Упркос присуству више од два милиона униформисаних војника, не рачунајући војску САД, НАТО се мучио, понекад и очајнички, да издржи размештање између 25 и 40 хиљада војника, не само у виду физичког присуства војника на терену, него и у помоћним средствима као што су хеликоптери, транспортни авиони, обавештајни подаци, надзор, извиђање и још много тога”, рекао је Гејтс који се 30. јуна повлачи са места министра одбране где је провео четири године и где ће га наследити садашњи шеф ЦИА Леон Панета.

Многи Американци сматрају да је НАТО производ времена које је прошло и чија је сврха постојања доведена у питање нестанком Совјетског Савеза. „Ја видим реалну могућност да ће будућност трансатланске алијансе бити магловита и тмурна. Оваква будућност је могућа, али не и неизбежна. Добра вест је да чланице НАТО, и индивидуално и колективно, имају могућност да зауставе и промене ове трендове и уместо тога створе веома другачију будућност”, рекао је Гејтс.

Он је изразио уверење да ће НАТО опстати упркос садашњим недостацима и неуспесима, али је упозорио и на могућност да се САД више окрену својим партнерима у Азији и на Пацифику, где Кина постаје све озбиљнија претња.

Да би илустровао забринутости које изазива европски недостатак амбиције за изградњом система одбране, Гејтс је указао на потешкоће са којима се НАТО сусреће у операцијама у Либији.

„Најмоћнији војни савез у историји се налази тек 11 недеља у операцији против слабо наоружаног режима у ретко насељеној земљи, а многим савезницима већ почиње да недостаје муниције, што САД доводи у ситуацију да поново преузме водећу улогу”, рекао је он.

„Да би се избегла веома реална могућност да се постане ирелевантан на војном плану, државе чланице морају размислити о новим приступима за побољшање својих борбених

могућности”, додао је он. Гејтс је указао и да је НАТО центар за ваздушне операције осмишљен тако да може да обави више од 300 летова дневно, али да се данас мучи да против Либије изведе и мање од 150 летова дневно.

Према његовом мишљењу, проблем са којим се Алијанса суочава у Либији на политичком нивоу је још већи. „Иако је свака чланица Алијансе гласала за покретање мисије у Либији, мање од половине њих учествује, а мање од трећине њих је показало спремност да учествује у офанзивној мисији. Искрено, многи од ових савезника седе по страни, не јер не желе да учествују, него јер нису у стању. Једноставно немају војне могућности”, рекао је он.

(Танјуг)